

Sygn. akt *XVII AmW 4/23*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	St. sekr. sąd. Joanna Preizner – Offman

po rozpoznaniu 13 grudnia 2023 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **L. S.**

przeciwko **Dyrektorowi (...) we W. -Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie**

z udziałem **(...) sp. z o.o. w P.**

o nakazanie zawarcia umowy na dostawę wody

na skutek odwołania powoda od decyzji Dyrektora (...) we W. -Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z 21 listopada 2022 r. Nr (...)

oddala odwołanie.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmW 4/23

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 listopada 2022 r. nr (...) Dyrektor (...) we W. Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dalej organ regulacyjny, Pozwany), na podstawie art. 27 e ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 27a ust. 3 pkt 3 oraz art. 27f ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2028 ze zm.) (dalej u.z.z.w.) w zw. z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000) (dalej k.p.a.), po rozpatrzeniu wniosku **L. S.**, zam. S. (...), (...)-(...) P. (dalej Powód), w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego odmowy zawarcia umowy na dostawę wody w ramach szkód górniczych - nieodpłatnie przez **(...) sp. z o.o. w P.** (dalej Zainteresowany, Przedsiębiorstwo) dla nieruchomości S. (...), (...)-(...) P., **odmówił** nakazania (...) sp. z o.o. w P. zawarcia umowy na dostawę wody w ramach szkód górniczych - nieodpłatnie dla nieruchomości S. (...), (...)-(...) P..

Odwołanie od całości Decyzji złożył Powód. Zaskarżonej Decyzji zarzucił niewłaściwe dokonanie ustaleń związanych z przedmiotową sprawą i przyjęcie, że szkoda została naprawiona Powodowi na skutek podłączenia do sieci wodociągowej i nieuwzględnienie faktu, że pomimo podłączenia Powoda do takiej sieci w latach 1981-1982 zakłady górnicze w dalszym ciągu dostarczały wodę Powodowi nieodpłatnie, aż do momentu przejścia tego obowiązku przez

(...) sp. z o.o. w P.. Powód zarzucił także nieuzasadnione przyjęcie, że nie jest możliwe zawarcie umowy na nieodpłatne dostarczanie wody, w sytuacji gdy w swych wyrokach sądy powszechne przyjmują taką możliwość.

Pozwany w odpowiedzi na odwołanie z 5 kwietnia 2023 r. wniósł o oddalenie odwołania.

Zainteresowany w odpowiedzi z 18 kwietnia 2023 r. wskazał, że żądanie Powoda zawarcia z nim przez Przedsiębiorstwo umowy na dostawę wody nieodpłatnie jest pozbawione podstaw prawnych, stąd winno być oddalone.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W wyniku eksploatacji złóż przez (...) kopalnię (...) od lat 50-tych XX wieku dochodziło do naruszenia stosunków wodnych powodujących szkody górnicze w postaci zaniku wody w studniach we wsi S. (dowód: pismo (...) z 20 lutego 2006 r. k. 48 akt adm.).

Zespół orzekający Obwodowej Komisji (...) we W. postanowił na podstawie art. 63 Prawa górniczego zobowiązać (...) w I. do bezpłatnego dostarczania wody w naturze poszkodowanym, u których wystąpił zanik wody. Jednocześnie postanowiono, że trwale naprawienie szkody przez kopalnię nastąpi w formie budowy wodociągu (dowód: pismo Zainteresowanego k. 36- 42 akt adm.).

Okręgowa Komisja (...) przy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej we W. wydała w tej sprawie orzeczenie zobowiązujące kopalnię do naprawy szkody górniczej poprzez wybudowanie sieci wodociągowej w celu zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców wsi S. w wodę do celów pitno-gospodarczych (dowód: pismo (...) z 20 lutego 2006 r. k. 48 akt adm.).

W 1982 r. (...) w I. oddały do eksploatacji sieć wodociągową we wsi S., wykonano przy tym przyłącza do każdej posesji (dowód: (dowód: pismo Zainteresowanego k. 36- 42 akt adm., pismo (...) z 20 lutego 2006 r. k. 48 akt adm., protokół przekazania rurociągu k. 50- 51 akt adm.).

Decyzją Zarządu Gminy (...) z 25 października 2002 r. Zainteresowany otrzymał zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków w Gminie (...) na czas nieokreślony. W pkt 3 tej decyzji wskazano, że dla miejscowości S. dostarczanie wody następuje w ramach tzw. szkód górniczych (dowód: decyzja z 25 października 2022 r. k. 57- 59 akt adm.).

W dniu 12 grudnia 2012 r. doszło do Porozumienia pomiędzy (...) S.A. w L., Gminą (...) i (...) sp. z o.o. w L., mocą którego z dniem 1 stycznia 2013 r. (...) miał zaprzestać partycypowania w kosztach dostaw wody na terenie objętym lejem depresji po byłej kopalni Oddziału (...). Oprócz tego (...) zobowiązało się do wypłaty rekompensaty z tytułu realizacji zadań przez Gminę (...), tj. inwestycji polegającej na budowie, rozbudowie i modernizacji ujęć wody oraz rozbudowie infrastruktury sieciowej w miejscowościach T. i S.. Strony porozumienia wskazały, że wypłata rekompensaty wyczerpuje wszelkie roszczenia Gminy w stosunku do (...) związane z naprawieniem szkód górniczych z tytułu zaniku wody w leju depresji po byłej kopalni Zakładów (...) (dowód: Porozumienie z 12 grudnia 2012 r. k. 53- 56 akt adm.).

W dniu 2 stycznia 2013 r. Zainteresowany zawarł z Gminą (...) umowę nr (...), zgodnie z którą Gmina zleciła Zainteresowanemu do wykonania prace związane z obsługą, eksploatacją, konserwacją stanowiących własność Gminy urządzeń zaopatrzenia w wodę m.in. we wsi S.. Zainteresowany zobowiązał się w ramach umowy do wykonania prac związanych z naliczeniem i pobieraniem opłat za dostawę wody od podmiotów gospodarczych i osób indywidualnych (dowód: umowa z 2 stycznia 2013 r. k. 60- 62 akt adm.).

Zainteresowany dostarcza mieszkańcom wsi S. wodę oraz odbiera od nich ścieki (dowód: pismo Zainteresowanego k. 36- 42 akt adm.).

Od 2013 r. mieszkańcy wsi S. odmawiają zawarcia w formie pisemnej umów na odpłatną dostawę wody i uiszczania za te dostawy opłat (dowód: pismo Zainteresowanego k. 36- 42 akt adm.).

Wyrokiem z 20 czerwca 2017 r. o sygn. II SA/Wr 222/17 Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w sprawie ze skargi Zainteresowanego na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w L. z 23 stycznia 2017 r. w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności decyzji zezwalającej na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję tego Kolegium, wskazując w treści uzasadnienia, że nie jest prawidłowe stanowisko Kolegium, że kwestionowany zapis „... dla miejscowości S. dostarczanie wody następuje w ramach tzw. szkód górniczych” mógł być w sposób legalny wprowadzony do treści decyzji- zezwolenia oraz podnosząc, że Zainteresowany nie był zobowiązany do rekompensowania szkód górniczych (dowód: wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 20 czerwca 2017 r. o sygn. II SA/Wr 222/17 z uzasadnieniem k. 63- 72 akt adm.).

Uchwałą nr (...) Rady Gminy (...) z 27 lutego 2020 r. został przyjęty Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy (...)określający prawa i obowiązki zarówno przedsiębiorstwa wodociągowo- kanalizacyjnego jak i odbiorców usług, w którym unormowano, że podstawę rozliczeń wynikających z umowy o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków stanowi aktualna taryfa przedsiębiorstwa wodociągowo- kanalizacyjnego, określająca ceny i stawki opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (dowód: Uchwała nr (...) Rady Gminy(...) z Regulaminem k. 43- 47 akt adm.).

Wnioskiem z 26 października 2020 r. Powód wystąpił do Zainteresowanego o zawarcie umowy na dostawę wody w formie nieodpłatnej (dowód: wniosek Powoda z dnia 26 października 2020 r. k. 3 akt adm.).

Zainteresowany pismem z 2 listopada 2020 r., znak: (...) poinformował Powoda, iż na gruncie obowiązujących przepisów prawa, zawarcie umowy na dostawę wody w formie nieodpłatnej nie jest możliwe (dowód: pismo Zainteresowanego z 2 listopada 2020 r. k. 94 akt adm.).

Pismem z 16 listopada 2020 r. Powód zwrócił się do Pozwanego o rozstrzygnięcie sporu dotyczącego odmowy zawarcia umowy na dostawę wody w ramach szkód górniczych- nieodpłatnie przez Zainteresowanego do nieruchomości Powoda pod adresem S.(...), (...)-(...) P. (dowód: wniosek o rozstrzygnięcie sporu k. 1-20 akt adm.).

W związku z powyższym Pozwany pismem z 11 grudnia 2020 r. zawiadomił strony o wszczęciu, na wniosek Powoda, postępowania administracyjnego w sprawie rozstrzygnięcia sporu dotyczącego odmowy zawarcia umowy na dostawę wody w ramach szkód górniczych- nieodpłatnie przez Zainteresowanego dla nieruchomości S. (...), (...)-(...) P. (dowód: zawiadomienie o wszczęciu postępowania k. 29 akt adm.).

W toku postępowania Zainteresowany podniósł, że nie odmówił zawarcia umowy z Powodem w ogóle, ale wskazał, że nie ma podstaw do zawarcia umowy w formie nieodpłatnej (dowód: pismo Zainteresowanego z 18 maja 2021 r. k. 137-138 akt adm.).

Decyzją z 23 czerwca 2021 r. organ regulacyjny umorzył postępowanie w przedmiotowej sprawie (dowód: decyzja z 23 czerwca 2021 r. k. 146- 148 akt adm.). Od powyższej decyzji Powód złożył odwołanie do Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (dowód: odwołanie k. 149- 150 akt adm.). Decyzją z 30 września 2021 r. Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie utrzymał przedmiotową decyzję w mocy (dowód: decyzja z 30 września 2021 r. k. 156- 161 akt adm.). Na powyższą decyzję Powód wniósł skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. W wyniku rozpatrzenia przedmiotowej skargi, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z 5 maja 2022 r., sygn. akt VII SA/Wa 2639/21 uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą ją decyzję organu pierwszej instancji (dowód: wyrok WSA z dnia 5 maja 2022 r. k. 166- 178 akt adm.).

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Pozwany pismem z 21 października 2022 r. zawiadomił strony o możliwości zapoznania z aktami, informując jednocześnie o przesłankach zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania

informacji spełnione lub wskazane, zgodnie z art. 79a § 1 k.p.a., co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony (dowód: zawiadomienie k. 195 akt adm.).

W dniu 21 listopada 2022 r. Pozwany wydał zaskarżoną Decyzję (dowód: Decyzja k. 200- 204 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych w sprawie dokumentów, których autentyczność nie była podważana przez żadną ze stron postępowania, jak też w oparciu o niekwestionowane twierdzenia stron.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona Decyzja jest słuszna i ma oparcie w przepisach prawa.

Zaskarżoną Decyzją Pozwany rozstrzygał spór powstały w związku z odmową przez Zainteresowanego zawarcia z Powodem umowy na dostawę wody nieodpłatnie, w ramach szkód górniczych. Zainteresowany nie wyraził bowiem zgody na warunek dostarczania Powodowi wody nieodpłatnie. Mimo, że Pozwany, działając na podstawie art. 27e ust. 1 pkt 1 u.z.z.w., odmówił nakazania Zainteresowanemu zawarcia umowy na dostawę wody w ramach szkód górniczych – nieodpłatnie do nieruchomości Powoda, ten w dalszym ciągu podtrzymuje, że ma prawo do zawarcia umowy z przedsiębiorstwem wodociągowo- kanalizacyjnym bez uregulowania odpłatności dostaw. Z twierdzeniami Powoda nie sposób się zgodzić.

Wprawdzie zgodnie z art. 6 ust. 2 u.z.z.w. przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane do zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków z osobą, której nieruchomość została przyłączona do sieci i która wystąpiła z pisemnym wnioskiem o zawarcie umowy, jednak jak wynika z art. 6 ust. 3 u.z.z.w. umowa ta zawiera w szczególności postanowienia dotyczące: sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń (pkt 2). Tym samym - sposób i termin wzajemnych rozliczeń - stanowi obligatoryjny element umowy. Przy czym wskazuje się, że dla wypełnienia tego zobowiązania należy wprowadzić zapisy mówiące o okresach rozliczeniowych, terminach płatności, odwołaniu do taryf, sposobie ogłaszania nowych cen i stawek, sposobie rozliczenia wodomierzy dodatkowych, sposobie rozliczania za ścieki czy też możliwości otrzymywania e-faktur (Komentarz do art. 6 u.z.z.w. w: Ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Komentarz, (red.) P. Michalski, Warszawa 2022).

Jednocześnie w art. 6 ust. 1a u.z.z.w. uregulowano, że do zakupu wody stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, co świadczy, że umowa o zaopatrzenie w wodę jest umową sprzedaży. Korelujące z tym odniesienie zawarto w art. 555 k.c., zgodnie z którym przepisy o sprzedaży rzeczy stosuje się odpowiednio do sprzedaży energii, praw oraz wody. Co istotne, w myśl art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę, co oznacza, że cena stanowi element przedmiotowo istotny (cechę konstytutywną) umowy sprzedaży. Jeżeli w umowie sprzedaży występuje brak określenia ceny, to czynność prawna jest nieważna.

Z powyższego wynika, że zarówno w świetle kodeksu cywilnego, jak również na gruncie u.z.z.w. zobowiązanie do zapłaty ceny stanowi essentialia negotii umowy o zaopatrzenie w wodę, tak więc umowa ta wiąże się z odpłatnością. Przy czym zgodnie z art. 26 u.z.z.w. rozliczenia za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków są prowadzone przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne z odbiorcami usług na podstawie określonych w taryfach cen i stawek opłat oraz ilości dostarczonej wody i odprowadzonych ścieków. Dlatego na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 2 u.z.z.w. przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, jeżeli odbiorca usług nie uiszczył należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty

Należy przy tym podkreślić, że w u.z.z.w. nie zawarto żadnej regulacji, która wskazywałaby na możliwość odstąpienia od odpłatności umowy o zaopatrzenie w wodę, tak więc Powód nie może takiego warunku nieodpłatności stawiać przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu. Żaden odbiorca usług nie jest uprawniony do zwolnienia z obowiązku uiszczania opłat za wodę, stąd takie zwolnienie byłoby nieuprawnionym uprzywilejowaniem.

Fakt, iż w przeszłości (...) w I. wyrządziły szkodę, powodując zanik wody w studniach na terenie wsi S., w której położona jest nieruchomość Powoda, nie implikuje stałych, bezpłatnych dostaw wody dla Powoda siecią wodociągową. W tym zakresie podnieść trzeba, że zgodnie z orzeczeniem Okręgowej Komisji (...) przy Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej we W. kopalnia została zobowiązana do naprawy szkody górniczej poprzez wybudowanie sieci wodociągowej w celu zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców wsi S. w wodę do celów pitno-gospodarczych. Powód jest natomiast odrębnym podmiotem- (...), które zapewnia dostawy wody za pomocą przedmiotowego wodociągu. Obejmują go przepisy u.z.z.w., tak jak i odbiorców usług, których to przepisów nie mogą ominąć. Z kolei jeśli Powód uważa, że szkoda górnicza nie została naprawiona powinien zgłosić swoje roszczenia do następcy prawnego (...), które wyrządziły szkodę. Fakt, iż nawet po wybudowaniu wodociągu woda nadal była dostarczana Powodowi nieodpłatnie, abstrahując od powodów tej nieodpłatności, nie powoduje, że (...) sp. z o.o. w P. nie będąc tym, które wyrządziło szkodę w postaci zaniku wody w studniach, jest zobligowane do dostarczania jej Powodowi bezpłatnie. W tym zakresie decydujące są bowiem przepisy u.z.z.w., które wskazują na odpłatność dostaw wody do odbiorców.

Odnosząc się do twierdzeń Powoda zawartych w odwołaniu, iż możliwe jest zawarcie umowy na nieodpłatne dostarczanie wody, bowiem na taką możliwość wskazuje treść wyroków sądów powszechnych wydanych w sprawach o zapłatę wytoczonych przez Zainteresowanego mieszkańcom gminy(...), należy wyjaśnić, że w wyrokach tych sądy uznały, iż pomiędzy mieszkańcami a Zainteresowanym doszło do zawarcia w sposób dorozumiany umowy o nieodpłatne dostarczanie wody i aby Zainteresowany mógł domagać się zapłaty za dostarczaną wodę musi wypowiedzieć dotychczasowe umowy. Jednakże powyższych ustaleń dokonano w oparciu o fakt, że przez lata Zainteresowany dostarczał wodę mieszkańcom gminy (...) nieodpłatnie. Natomiast nie oznacza to, że Zainteresowany z mocy ustawy jest zobligowany do dostarczania wody nieodpłatnie.

Ponadto z całą stanowczością trzeba podkreślić, że Zainteresowany jako przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne nie jest zobowiązane do naprawienia szkód górniczych, na co również zwrócił uwagę Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z 19 grudnia 2018 roku, sygn. akt II SA/Wr 735/18 (k.36 37 akt sąd.) „Inaczej mówiąc, źródłem ewentualnego żądania dostarczenia nieodpłatnie wody do miejscowości S. jest wystąpienie szkód górniczych i w takim przypadku stroną zobowiązania do usunięcia szkody będzie przedsiębiorstwo górnicze, a nie wodno-kanalizacyjne”.

Podsumowując, odmowa nakazania Zainteresowanemu zawarcia umowy na dostawę wody do nieruchomości Powoda na zasadzie jej nieodpłatności, w ramach szkód górniczych, jest zasadna.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez Powoda odwołanie na podstawie art. 479⁸⁶ § 1 k.p.c.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

ZARZĄDZENIE

(...)

Sędzia SO Anna Maria Kowalik